

Locuinta Redactorului

Corespondența Redactorului

Strată trăgătorului [L. S. și

yăzășea], Nr. 8.

Seriozitatea nefrancate nu se vorn

priu decesu numai de la corespondența regală ai "Federatiunii."

Anul transmis si nepublicat se

veră arde.

FEDERATIUNEA

Diurnal politico, literario, comercialu si economicu.

Va esî Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pest'a, 2. martiu, 1871.

"Consummatum est." Cu aceste cuvinte va fi susu Thiers semnatură numelui seu preinstrumentul de pace d'in 26. fâtu, prin carele se puse capetu adăi mai cutratorie fapte d'in istoria prezentei Europei. Potrivit, care mai multe cu rătăcirea potecă să tindă mană sa se înăstorie său amestecării a supr'a ori carei părți a continentului nostru e calcata, e umilită, d'ins'a trebul să ceda, d'in cele mai frumosse și avute provincie ale sale, cea mai tare fortăreață a sa, trebul să aruncă moneda de banjă în cumpenă pentru a spăta echilibră armă cea grea a invingătoriului. Putea se ore ajudecă acestei paci validitatea pentru tote tempurile, poate i-se atribuă „eternă durată” a instituțiilor de pace? Aceasta e întrebarea carea să pună astă-di d'in tote părțile. Nimeneu nu a cutediată a da respunsu necondiționat.

Asiē începe astă-di diariul „Pester Lloyd” cununamentulu seu a supr'a, pacii inchisate și fiind că parerile noastre inca sunt aproape identice, astădi cu calle a lu continuă. Istorica cunoște staturi nascundu si morindu, înaltându-se și decodindu si in mediul-loculu turbinei direcționale torrentului nu se poate cunoște. Să cugeta-mu la nefericirea Francesilor in totu cuprinsulu și însemnatatea ei Franci'a suferindu atâtă iactanță in omeni si territoriu, in liniele sale de apere, data preda inimicului, perdiendu totu materialul seu de sesbellu, franta in buna starea sa financiară, mai luptandu-se inca si cu assediarea formei de guvernare a statului in viitoru, cari ca și una enigma nedescifrabilă si-redică capulu in presentulu devastat și ruinat. Infioră-va ore noua viciu d'in aceste ruine, destulu de potințe pentru a si conservă cumpen'a esintintiei sale in afară si a repostul de la sorte ceea ce i-a refuzat pâna la ultimele margini alle indurarii? Făcia cu ori care statu altulu, nu respunde cu absolută negație la astă intrebare. Atâtă nefericire ar fi stinsu viciu de statu d. e. a Italiei, Ispaniei și le ar condamnă la una vegetație parută. Insa si Prussi'a, mare poterea activă a Europei, in data primă lovire ar fi fostu nevoită a se retrage intre modestele margini de unu statu secundariu. Era staturi că Austri'a si Rusia ar fi potutu sustinere asemenea lovitura in existența loru, numai daca s'ar presupune că Europa ar abdice d'a pune alta ce-va in locul loru.

Altintre, credemno noi, că stă lucrul cătu pentru Franci'a. Ori căte se vorbescu in favoarea elementului germanu curat u amestecat cu eleminte slavice, poporul de pre malurile Secuanei si a Loirei are ce-va mai de importanță in caracterul seu, cualitatea unei discordări neasemenătoare de potere, de elasticitate, pre care nu o poate nemică neci lovitură cea mai cumplita. Aspră certare a momentului nu e fore exemplu in istoria Franciei. A trei-a ora in acestu secolu au apărut Parisulu bubuitul tunuriilor inimice la porțile sale, a trei-a ora calaretii nemțesci adăpară caii loru in undele Secuanei. Perdere in omeni nu fusese mai pucina in resbeltele libertății, decătu este astă-di, abié una mana de ostasi potă Napoleon celu mare oppunere inimicilor săi la Belle-Alliance. — Atunci inca 750 de milione, desdaunare pre langa alte sacrificie cadiura in sarcina Franciei storsa de tote poterile. Dar' pu-ni anni, abié unu decenniu ajunseră că Franța să si desvolte immensele avutse de potere spirituale si materiale, cē jaci in sinulu ei. Cu tote crisele celor grelle dins'a reoccupă pusetiunesa sa, precum n'ar fi potu altu statu in Europa. Acestu poporu gloriosu are conștiința si credința, credința in sine, in naționalitatea sa, in missiunea sa civilizatoră. Traditionile si gloria istorica ape-ăultu in cumpen'a desvoltării poterilor unui statu. Nu există neci unu francesu, carele in mediulocul măstrelor actuale n'ar crede in viitoru. Inimicul prin brutalitatea sa impune astă-di Francesilor programul resbunarii, ei voru acceptă o necondiționat, foră sivovare. Desdaunarea financiară,

carea incarcă preste totu căte 200 franci pre totu sufletul francesu, va cauza saracă si multe lipse poporului, va duce in se cu sine si va incuba ura neimpacată pana in cea d'in urma casulla a tierranului, de unde la timpu va nasce resbunarea. Prussi'a a facutu preamultu pentru că să poată rezultă sănătatea mai mobila, unu sensu mai înaltu d'in arbitriulu ce sortes a enunciato intre Franci'a si Prussi'a, dar' de alta parte prea pucinu pentru a nemici Franci'a. Metiul n'a fostu de ajunsu spre a scuti imperiulu, asiē in viitoru nu va fi in stare d'a impedece să erupe resbunarea cellui invinsu astă-di. Prussi'a au scapatu ocașunea, pre candu inca era timpu, d'a pune pacea sub garanția Europei, ci ingânata au supusuo numai grigie sale. Asiē au inchisau unu felu de pace, dar' nu p a c e a, ea nu se poate plange a supr'a unei interpretari false, daca duellulu inceputo si finit uora de secundanti, se va consideră că unu omor, că crima ordenaria. Franci'a lu va consideră astfelu si cu renașterea poterilor poporului va renasce increderea, speranța de a resuci rota istoriei, de a respinge poterea cu putere. Pentru că de candu e lumea, moderatiunea a fostu si este basea dreptului eternu, era d'in ne-cumpetare. Ddieu au vrutu, că să resara sementia stricatiunii.

Unu correspundinte d'in Vienna alu diariului „Pester Lloyd” scrie cu privire la România următoarele:

„Vienna, 28. fâtu. Este cunoscutu, că guvernul român si-a manifestat inca de multu tempu dorintă ca titlu „Principatele unite Moldovă si Valachia,” stabilitu in articolul I. alu convențiunii de la 19. augustu 1858, să se schimbe si primesca si pentru comunicatiunea internațională titulu „Principatul României”, care titlu este degăză de multu acceptat in actele administratiunei interne. Resolvarea favorabile a acestei cestiuni său dorintă sprinținită specialu de către Austri'a, sū impedeceată numai prin incidentul, că guvernul roman a imprimat de atunci monete cari, contră dechiaratiunilor schimbante cu Port'a in acesta privința, nu portau nici unu semnul alu suzeranității Portii. Precum am intlesu, affacerea acăsta este acum complanata, si representantii de la conferința d'in Londra ai poterilor signatarie de la Paris voru subsemnatu unu protocolu contră a repetfrei ce collide cu obligatiunea cuprinsa in dechiratiunile relative la esercitarea dreptului monetariu, care (protocolu), schimbându convențiunea de la 1858, va introduce oficialmente in dreptulu europeu Principatele duñarene sub numirea de „Principatul României.”

Camer'a representantilor Ungariei.

Siedintia de la 28. febr., 1871.

Siedintă se deschide la 11 ore a. m., sub presedintia ordinaria a presedintelui Paulu Somssich. — Dupa verificarea processului verbalu alu siedintei trecute, presedintele anuncia mai multe petiții jurisdicționale, cari se transmitu comisiunii petiționale d'impreuna cu petițiile presintate de deputații Franciscu Deák, Ionu Kiss, Sigismund Borlea, Carolu P. Szathmáry, Ignatiu Helfy, dr. Josifu Hodossiu, Ioanu Szomjas, Stef. Pavlovics, Ioanu Vidats si Stef. Nedeczky.

Colomanu Széll pune pre biouroulu camerei raporturile comisiunii financiare: despre projectul de lege relativ la cumpărarea galeriei de icoane a principelui Eszterházy; despre projectul ministrului-presedinte, relativ la sporirea fondului de dispoziție, si despre mai multe propunerile facute cu privire la bugetul ministrului de culte si instrucție publică. — Raportul primu se tramite la secțiuni, era celelalte se voru tipari si distribui.

Ministrul-presedinte, c. Iuliu Andrássy, pune pre mes'a camerei articolul de lege sanctiunatu de Majestatea Sa, relativ la prolungarea indemnitatei guvernului pâna la 31. martiu. — Dupa publicare se tramite camerei magnatilor d'impreuna cu estrasulu respectivu alu procesului verbalu.

Dupa ace'a camera trece la ordinea dilei, si continua

Prețul de Prezumere:	
Pre trei luni	5 fl. v. a.
Pre cinci luni	6 "
Pre anul întreg	12 "
Pentru România:	
Pre anul întreg 30 Fr.	= 30 Lei
6 luni	= 16 "
8 -	= 8 "
10 or. de linie, si 30 or. taxa timbră pentru fiecare publicație separată. In locul deschisui	20 or. de linie
Una exemplară costa 10 cr.	

Pentru inserții:

10 or. de linie, si 30 or. taxa timbră pentru fiecare publicație separată. In locul deschisui

20 or. de linie

Una exemplară costa 10 cr.

desbaterea generală a supr'a projectului de lege despre imobilarea escadronelor artileriei de horevedi, precum si a supr'a propunerei deputatului Györfy, ca in armata pentru aperarea tieri să se introduca si artileria si trupele tehnice.

Macsimilianu Urmenyi pledează in una vorbire lungă in favorul propunerei de mai susu. — Ludovicu Cernatony dice, că pre cestiunea de naționalitate nu pune atatu de mare pondă, ca si pre libertate. Naționalitate, religiune, continua oratorele, sunt numai formalități, sunt numai mediu-loce pentru ajungerea unui scopu mare si principalu: a libertății. In cursulu desbatelor s'a atinsu de repetite ori cuventul „incredere”, dar' oratorele crede că nu tronul trebuie să aiba incredere către națiune (care națiune? Rap.), ci națiunea către tronu, căci adeseori s'a vedutu că tronurile dispara, pre candu națiunile nu inceta d'a existe. In fine, oratorele acceptă amendamentul deputatului Györfy.

Presedintele face atentu pre vorbitoriu, că intr'un statu constituitionalu, unde existe una ministeriu responsabilu, person'a monarcului nu potă fi trasa neci una-data in discuție. (Aprobare.)

Secretarul de statu H. O. I. A., combatendu assertiunile opusetijonei, respinge amendamentul lui Györfy in tre cele mai sgomotose aplause d'in partea partitei drepte. — Dobrogea pledează in favorul inițiativării unei artilerie pentru horevedi.

Ministrul-presedinte, c. Iuliu Andrássy, luandu cuvantul finale, in una vorbire mai lungă, prin carea respunde la multi vorbitori, recomanda camerei acceptarea projectului guvernialu. — Raportorele majoritatii comisiunii centrale, Iuliu Györfy, si-motiveaza de nouu amendamentul său si lu recomenda camerei spre primire. Siedintă se inchisau la 2 1/2 ore d. m.

Câte-va trăsute d'in istoria scoalei principale romane lapusiane.

In opidulu Lapusiu-ungurescu, comitatulu Solonului interioru, se află o scoala principale romana. Edificiul acestei scoale cu patru clase (ce poate face sala si onore, oricărui orasii d'in Transilvania) stă vis-a-vi cu biserica reformata, ce jace in midilocul piatiei. Pretiul edificiului ajunge cam la 10,000 fl. v. a. (dieci mihi florini val. austri.) — Initiativa pentru radicare acestei institutii au datu inca in anul 1854 ambii protopopi romani ai acestui cercu, fiindu sprinținiti in planul loru si de pretorele de atunci-a, — carele inca in acelui-a si anu facă pasii necesari pentru inițiatirea unui astfelu de institutu.

In a. 1855. se incuviintara si aprobara pasii pretorelor si ai protopopilor romani prin ces. reg. ministeriu de atunci, si asiē in a. 1856 poporul roman a inceputu a aduna materialul trebuitiosu pentru edificiul scolaru; er' pâna la sevirsirea edificiului se ordonă, ca prelegerile să se tiana in case inchise. Leafa investitorilor se midiloci prin locuțenția c. r. de dataku 31. decembrie 1856. a se scote după florinul de dare. Totu c. r. locuțenția a ordonat, ca aceasta scoala să fie de IV classe cu investitori de naționalitate romana, si să stă sub directiunea ordinariului d'in Gherla, d'in cauza, că acestu ordinariu, fiindu mai aproape de dins'a, o va potă mai usor si mai bine direge. In anul 1858, iuliu 25, se sancțiu fundamentalu scoala prin repausatul episcopu alu Gherlei Ioanu Alexi.

Acum'a, candu poporul roman alu acestui tienutu sărbă serbatore frumosa si maretia, candu elu sărbă dinu'a reinviarei si luminării, care rumpe catusile intunecului, acum'a dincu, impăratul seculari miscă totu petrele, ca directiunea acestei scoale să nu fie in mană ordinariului romanu d'in Gherla, ci in a celui romano-catolicu d'in Alba-Iuli'a, va să dica: scoala acăsta facuta d'in si cu sudore romanilor să fie concredidă la liberă disposiție a unui Episcopu unguru de confesiunea romano-catolică!

Inse deserta si opintirea sugrimatorilor, căci geniul romanilor i aperă si scuti de acesta necasu. Dar' idrele nu se odihnu, ci cu mai multa vehemție si-incepura luptă. O luptă crâncena a intunecului si a nesciuniei contra resarirei radicilor de lumina si investitura. Intunecul, nesciunie si stupiditatea, la versul unor trimisii, inviose. Romanii se desfăcă in două grupe său partide: uniti si neuniti, — si éta că prin acăsta întrigantii si-au ajunsu scopul.

Romanii de confesiunea gr. or. si-retragu ofertulu anuale de 1176 fl. v. a. cum si totu materialulu ce-lu dedeau

pentru subsistintă a acestei scole, era romani de confesiunea gr. c. din nou se obligara înaintea lui Domnul și a tuturor celoru presenți, că ei cătu voru avea potinția nu-si voru retrage nici unu feliu de ajutoriu, avendu lipsa de ecola, lumina și invetiatura.

In urm'a acestui prè-tristu evenimentu, guvernul Transilvaniei, prin ordinatiunea sa d'in 4. decembrie 1858, a otarit uimatoarele : 1) Poporulu romanu gr. c. si comunele mestecate cu romano-catolici (unguri, nemți, slovaci, etc., afiliatori in Lapusiu-romanescu, Podulu-Rioiei, Strîmbulu si Baiutiu, ca lucratori de stiampuri si bâi) d'in pretur'a Lapusiuului, cum si comun'a politica reformata Lapusiu-ungurescu, sè sustienia scol'a cu contribuirile lor de 1224 fl. v. a. 2) In scola sè se propuna obiectele de invetiamentu in intielesulu ordinatiunii ministrului de culte de la 23. martiu 1855. 3) La acésta scola sè fia trei invetiatori si duoi catecheti. 4) Acei-a, cari nu contribuescu la sustinerea scolei, sè platesca didactru. 5) Numele scolei sè fia : „scola centrale catolica nemtiesca." Éta in pucine cunvinte intielesulu ordinatiunei, d'in cari pôte vedé ori-cine, că scopulu guvernului de atunci erá de a germanisá tinerimea acestei scole, că-ci d'in 3 invetiatori si 2 catecheti se pre-tindeá, ca 1 invet. si 1 catechetu sè fia neromani, cum si obiectele sè se propuna in limb'a nemtiesca, la ce romanii protestandu, au scapatu de. aceste batu-jocure, cu tote că obiectele de invetiamentu pâna in 1861 s'au propusu totu nemtiesce, concediendu-se si limbei romane anumite ore pentru gramatica.

Din anul 1861 pana in presinte, tote obiectele se propunu in limb'a romana, — éra limbelor: magiar'a si german'a li s'a lasatu 4 ore pentru cea de antain si 2 pentru acésta-lalta, pre septemana. Astfelii ar' fi mai mersu lucrulu, inse schimbările politice ale anului 1861 adusera scolei, pre langa binfacerea obiectelor de invetiamentu, multe straformari periculoze si nu neinsemnate. Magarii, cari ér' apucasera frenele guvernării, nu sentiau lips'a scoleloru romanesci, prin urmare neci a acestei-a. Invetiatorii acestei scole nu-si primiau competitintele, d'in cari cause unii abdicara. Acum'a cu privire la aceste noue calamităti, una parte insemnata a romanilor aces-tui tienutu, cari cunoseau in genere necesitatea scoleloru romanesci, si in specie a scolii d'in Lapusiu, nesuiau a induplecá si pre ce'a-lalte parte, care s'a fostu lasatu in 1858. Dar' tóte indesiertu, omenii nu vedea padurea de lemne. Veni er'a constitutiunale 1863/4, scol'a prosperá si infloriá. Trecu si acést'a si viní er'a 1865/6, in care scol'a prinse d'in nou a schiopatá. In 1866 se infintá unu comitetu scolaru provisoriu cu missiunea de a servisi si duce in impiinire etagiulu I ce steteá negativu, si asìè, parte prin colecte benevole, parte d'in fondulu scólei, menitu numai pentru salaryele invetiatorilor, i succese acestui comitetu a stringe una suma de 1323 fl. 31. cr. v. a., cu cari bani s'a servisitul lucrulu celu mai necessariu, remanendu inca una detoría de 200 fl. 45 cr., carea numai dupa aceea s'a solvitu totu d'in banii, meniti pentru salaryele invetiatorilor.

Astfelui standu lucrulu, comitetulu scolei facu disputiune ca clasele se mute in incaperile d'in catu (radicatura), era chiliele d'in facila pamentului le-au esarendatu unui negotiatoriu cate cu 200 fl. v. a. pre anu, in folosulu fondului scolei.

Intr'acestea ordinariatulu d'in Gheri'a n'a incetatu a petitiună pre la ministeriu ca sè proveda acésta scola principale cu unu fondu de unde sè se pôta sustiené, si intr'a-deveru, la energiosele staruintie a si cascigatu una subvențione anuale de 1000 fl. v. a. pre tempu de 5 ani. — Anि-

ESPIRITUAL

Scurta istorie a societății jesuitilor

(Urmare, *)

In éra a anului 1523, Ignatius Loyola caletori la Barcelon'a, inse totu cersiendu, spre a-si aduná incal atati banișori, căti i se cerea pentru imbarcare. In apriliu ajunse la Rom'a, de acolo la Veneti'a, inse din caus'a pestilentiei care domneá, golu si flamendu ca vai de elu, pana candu avu fericirea de a se infatisia la ducele Andreiu Gritti, grandu de Spani'a, care lu ajută, i si mediu-loci locu pre una galera venetiana, care lu duse la Iaff'a in Palestin'a, de unde apoi curundu trecu la Ierusalimu, unde ajunse in Septembre. Acolo, indata dupa-ce si-facu inchinatiunile sale pre la tote locurile sante, se decise a predicá mohamedanilor. Spre acestu scopu Ignatiu se presentá la egumenulu (provincialis) calugariloru franciscanui, rogandu-lu ca se i dèe concessiune a predicá. Egumenulu, vediendu in Ignatiu numai pre unu cersietoriu trentiarosu, si preste acést'a pre cătu de ignorantu in sciint'a teologica, pre atat'a si de cerbicosu, carele adeca nu voiá se pricépa, că mohamedanii nu sciu spaniolesce, éra elu nu cunóisce limbele loru, lu tracta de aceea ce erá elu in adeveru, adeca de unu fantastu, si i demanda ca indata se se reintórca de unde a venit, că de nu, lu va trimite legatu ! apoi si dispuse imbarcarea lui pentru Veneti'a, unde reajunse in ianuariu 1524. Abiè acum Ignatiu incepù se pricépa, că dieu elu este unu mare ignorantu, se

mele romanilor saltau de bucuria la acésta nesperata scire, si astfelu in urm'a unui circulariu alu arci-diaconului, ca inspectoru scolaru districtualu s'a coadunatu in Lapusiu-ung. a 7. septembrie 1868 toti representantii comunitatilor contribuente. Aici acesti representanti au decisu ca : 1) pre bas'a subventiunei de 1000 fl. nici de câtu nu se potu iertá restantiele ce sunt, ci, pre langa platirea ofertului anuale, se se depuredie in decursu de 4. ani si restantiele ; 2) fondulu scolei se se creedie d'in contribuirile poporului, apoi a 3) s'a statorit salariole docentilor ; 4) s'a elucratu planulu de invetiamantu, ce s'a aprobatu si de ministrul reg. ung. si a 5) s'a alesu unu comitetu scolaru permanentu, ai carui membri, prin doveditele staruintie si zelu, cum si prin cunoșcutele scientie si inteleptiune, se sustienă si intarésca fundamentalul acestei scole. Comitetulu, in urm'a acestei grele insarcinări si frumose missiuni, a facutu pasii nees-ari atâtu la Ordinariatulu gherlanu, ca supremu inspectoru scolaru, câtu si la inclitalu oficiolatu comitatensu, ca potere executiva, ca conclusiunile si otaririle representantilor se se efectuesca ; dar' tóte indesiertu ! de necaiurea nici unu ajutoriu, nici unu spriginiu. Ma unii ampoliati processuali impuneau antistiestieru comunali, ca in venitoriu se nu mai solvésca nemic'a pentru scola, éra alti colectanti mai iscu-piti incasara ofertele si restantiele in pungele loru, cu tote aceste-a comitetulu nu era necaiurea audstu.

Acum'a cu privire la aceste neorenduele si batu-jocure, — in locu sè fia comitetulu spriginitu in ladrururile si faptele sale de cătra poterea executiva, insu-si ministrul reg. ung. a sistat si subventiunea data scolei principale romane. Acum'a inventia române carte, éra tu teneime romana te cultivatea, ca asié cu tempu sè fii si tu folositoria patriei tale !!

Scirea detunatoria despre sistarea subvențiunei a sgu-
duitu animele toturor romanilor, vediindu-se în această
procedură o tăiesetură terribilă pentru esterpirarea și stergerea
acestui institut românescu, unicu în această parte nordu-
vestică a Transilvaniei; dreptu-aceea comitetulu scolei lu-
andu în seriosa considerație scopulu acestei scole, ca in-
stitutu de crescere pentru propagarea și înaintarea moralității,
religiosității și naționalității române, etc., cum și ca
unul stelpu și centrul alu toturor scolelor d'in comunele
d'in giuru impregiuru, a sensitu d'in nou nevoiea sus-
tienerii acestei-a cu ori-si-ce prețiu, pentru care scopu a
intreprinsu urmatoriele :

1. A facutu una representatiune, rectius rogare, la ministrii reg. ung. de culte si finançie pentru continuarea si esolvirea subvențiunei de 1000 fl. v. a. pre anu. Acesta rogare s'a inaintat dîsiloru ministri prin unu membru alu comitetului ; pâna acum'a nu s'a primitu nici unu rezultatu, inse ni-lu potemu inchipui.

2. A provocat prin ordinariatulu gherlanu si oficiolatulu comitatensu tote comunele contribuitorie, ca se incasseze die tote sumele ce au de detorintia a contribui in folosul acestei scole. Cu tote aceste-a, miseri'a ce domnesce in acestu tienutu nefructiveru alu Lapusiu lui, nu ne da bune prospecte, si asie pre langa tota bunavointia comunelor, in impregiurările de facia nu se afla in acea stare materiale de a potrivit sustinere singure numai din propriu'a loru putere una scola ca aceasta, — era din partea oficiolatului totu ce se face e numai una faciaria si scotere de ochi.

In fine, comitetul a fost de opinie a face un apel la marinimoritatea națiunii române, pentru a interveni cu ajutorie benevoale națiunale; înse comunicandu-se această opinie și cu alți barbati, membrii comitetului au fost reflectați că în imprejurările de facia nici anelul nu ar

folosí nemic'a, pentru că inteligenția romana de una și e copleșita de totu felulu de colecte, éra de alta parte colecte nu s'ar' poté aduná unu capitalu atâtu de mare să pota fi de ajunsu.

Dreptu-aceea, ne avendu acésta scola nici unu m
de subsistintia, cauta acu-si sè incetedie, sè apuna, ér
mosulu edificiu sè se liciteze, si apoi dobend'a sè se
parta ca camasi'a lui Christosu, seu edificiulu sè se pre
in unu asilu pre sem'a honvediloru.

Din cele pînă aici sinceru descoperite, fără vîrstă și partinire, se poate usitoru vedé cine porta culp'a cea mare pentru scurt'a viétia a acestui institutu romanescu.

Teodoru Rosiu m. n. imm.

Udriheiði, 6. febr. 1871

Inteligintia romana din Nadosiulu sasescu si giuru, cam de prin ver'a anului espiratu 1870 se consultase ca se intiedie „Societate de lectura“, de ora-ce noi romanii nu la astu-feliu de societati mai potemu conveni, si ne potemu intruni deplangandu-ne sortea si pusestiunea trista, in care suntemu de presente, vediendu cum e lalte natiuni, magiara si sasa, propasiescu cu pasi gigante (?) in sciintia si cultura, si apoi noi se fimu ore negatori facia de caus'a inaintarei si propasfrei nostre in tura si scientia ? ba nu, acelea tempuri au trecutu, ce comiteai delictu a-te numi romanu, si a-ti apera natiunile faceai crima, se aratamu lumiei ca si noi ne cunoscem si siunea si o scimu impletu.

Despre ceea ce ne consultasemு in ver'a anului d
ratu , s'a si realizatu. — In toam'nă anului tre
am primitu de la D. Alessandru Filipu, cancelistu la j
catori'a singulara a cercureloru Nados-Zagor, fiesce-care in
ligentu căte o scrisore, prin care ne invita, că in 16. f
s. u. 1870 se va tiené siedintia preliminaria, in car
voru luá pasii necesari spre infiintarea societății de
tura, unde adunandu-se mai multi inteligenți romani,
diferite părți locuite de romani, precum d'in părțile Te
vei mice, Ternavei mari, si de la Sighisior'a, si intrun
se cu totii inteligenții in casele unui Domnul propriu
d'in amintit'a comuna, Dlu Alessandru Filipu, propunetor
infiintării acestei societăți, numai decătu ne predede si
tele infiintiendei societății de lectura, compuse si scrise
dinsulu si cetindu-se si desbatendu-se fia-care §., s'au pri
cu pucine modificări si adaugeri de bune, dupa aceea
procesu la alegerea de presedinte, notariu si cei-a
membri ai societății, ce s'au si alesu ; asié de presedinte
s'a alesu cu unanimitate de voturi D. Alessandru Filipu
de notariu allu societății D. Ioanu S i a n d r u , archi
la magistratulu d'in Sighisior'a, precum si cei-a-lalți
brii in ordine ; dupa-ce s'a constituitu comitetulu, si
nitu la ordine culegerea de bani, si s'a adunat
căte-va minute sumuliti'a de 35 fl. v. a., remanendu
se faca o teca, si Dlu notariu să procureze d'in lib
lui S. Filtsch d'in Sabiniu astă-a opuri, pre cătu
ajunge banii, despartiendu-ne pre langa acelu intieses
in Dominec'a prima dupa anulu nou, éra să ne adunăm
in amintit'a comuna.

Asi, inainte cu cateva zile de anul nou, am primit de la presedintele societății incunoscintiare că siedința va fi amânată până în Dominecă după botezulu Domnului Atanasiu și ne va prezenta.

Adunandu-se toti membrii, D. presedinte desemnat, cu un numar de 3 sau mai multe, cu o majoritate de 2/3.

siedinti'a cam pre la 3 ore postmeridiane, prin o cu

reintórse la Barcelon'a si se apucă de invetiarea limbei latine alătura cu baietii de 9—10 ani. Pre atunci Ignatiu era de trei-dieci și trei de ani. Între nespuse greutăți, luptându nu numai cu gramatic'a, ci și cu fomea, cersindu-si totă bucatur'a și căte una bucata de vestimentu vechiu, invetă duoi ani latinesce. Intr'ace'a Ignatiu și-cascigă duode amice bune, anume pre domnisiór'a Isabell'a Roselli și dóm'n'a Agnes Pasquali, cari lu ajutáu cu banisiori. În acel'a-si tempu Ignatiu nu șe poteá rabdă, ci predică pre la locurile publice în contr'a corruptiunei, pâna ce în un'a de dîle înfruntandu elu amaru pre calugaritiele unei monasteri pentru desfrenările loru, amantii acelor'a-si lu batura atât de cumplitu, în cătu bietulu Ignatiu remasé pre locu ca mortu, și abié în căte-va sepmene se vindecă de acea multăzara barbară.

In an. 1526 Ignatiu trecu la Alcal'a, unde cardinalul Ximenes fundase unu felu de universitate. Aici cavalerulu Ignatiu sensi greutati si mai mari; dara scopulu lui era nestramatatu si veinti'a de feru. Amblatu-a si in Alcal'a persecutatu si arestatu d'in caus'a fanatismului seu, cu care se amestecau in afacerile preotisimei predicandu, ba inca si confessandu pre omeni de peccate, de si nu era hirotonit. — D'in acestea cause Ignatiu in 1527 trecu la universitatea d'in Salamanc'a, unde era-si inceputa se tinea predice in publicu, d'in care causa episcopulu de acolo inca lu aruncu in arestu, unde lu tienu doue-dieci si duoe de dile, apoi i luau juramentu, ca nu va mai cuteza a se amestecau in afacerile pretilor. Vediundu Ignatiu ca neci in Salamanc'a nu-si putea implini post'a sa de a dascali pre omeni, fara ca se aiba scientiele necessarie, se decise a caletori dreptul la Parisu si-lau unu asigurare care si-incarcă cu putința

^{*)} Vedi Nr. 19. alu „Fed.“

care hinc tescuta si acomodata, cu unu spiritu inaltu si adverat romanescu.

Dupa aceea se predede vice-notariului S. Popoviciu a cesti consemnatia venitelor incuse pana acum, precum si spesele facute, asemenea s-a cestiu si o lista de la libraria de carti, in care au fostu insesmate tote opurile procurute pana in prezente, mai incolo s-a procesu la adunarea de bani pre anul curent 1871, s-au desbatut mai multe lucrari si obiecte, s-au mai inscris membri nuoi, in fine a remas Statutul Societatii se se tramite la ministeriu spre aprobare.

Nu potu se inchiesc sciri si se lasu neamintita petrecerea din aceea sera, danda intelligenta romana din Nadosiu una cina splendida, la care nu lipsira nice toastele pentru mai multi barbati demni si meritati ai natiunei romane si pentru adeveratii apostoli ai romanismului.

Insufletirea a mai crescut si prin aceea, ca o mulime de teneri din Nadosiu ne a delectat cu mai multe ocesie, cantate de ei sub concuderea bravului docente Mateiu Radu, care si cunosc chiemarea si misiunea de docente romane, si a si demnii a portat acensiu nume. In mediu-locul insufletirii petrecerii, spusete noutate se transportau si la suu de tauu sangue, cari pre campulu de resboiu si-versa in torrenti pentru sant'a libertate; — precum si la insufletirea nostru din temaita dela Vatiu, suferindu pentru invadarea adeveratului si a santei dreptati, si numai decatu s-au acutu deuse liste, unu pentru francesii raniti, si altu pentru Iona Perotiu, si banii adunati s-au predatui dlui presedinte al instatii la locurile destinate.*

Nicolau Majoru, prentu, membru Soc.

Clusiu, in 23. febr. 1871.

Este cunoscutu, ca aici in capitala Transilvaniei exista de vre-o cativa ani una societate de lectura a tinerimii romane studiosa la gimnasiu romano-catolicu. Aceasta societate pre di ce merge infioresce totu mai tare si, bucurandu-se de scutul pre-onorab. d. protop. si professoru, Gavrilu Popu, unii dintre acesti jumi au venit la frumosu idea, de a constitui una societate teatrala, carea inse se considera numai ca una sectiune a societatii de lectura.

Acesta idea in anul acestu-a s-a si realizat, ca-ci: Basiliu Podoaba studinte de a VII. cl. Andrei Costea de a VI., Gavrilu Bocasius de a V., Vasiliu Filipu, Baciu Ioanu si Ioane Cadariu de a IV., Ioanu Ilesiu si Ioanu Gavrusiu de a III., Julianu Aucianu si Vas. Ghetie de a II., sub conduderea celui d'antia, in sera de 11. febr. a. q. si-an si inceputa activitatea prin representarea pieselor: „Rusalie in satul lui Cremenea”, comedie de V. Alessandri si „d'in rescol'a lui Horea” de I. Vulcana; de asta-data inse numai in cercu restrinsu.

In sera de 12. febr. s-a jocotu totu aceste piese in onore fruntasilor si a inteleghintilor romani de aici.

Reprezentatiile din acesta sera au surprinsu publicul intru atatu, in catu la dorintia comuna tinerii dilettanti si gebuitu se le repete si in sera de 13 febr., repre-

*) Cu bucuria inregistramu totudeaua inescintiarile despre desceptarea conscientiei romane, dar' bucuria nostra este mai viua atunci candu asemenea semne de vieta se ivesca in locurile celle parasite si cari prin vecinetea periculoasa a elemintelor straine sunt mai espuse periculului de desnationalizare. Salutam pre confratii din jun'a societate si li uram innaintare.

Red.

Cine se oppuna, cine se reviste la acelea doctrine cu efectul dorit de d'insulu? Calugarimea si-perduse ori-ce autoritate la popore, era preotinea de miru devenise cu atatu mai desfremata si nerustinata, lenesia si nepasatoria, cu catu preotilor, nefindu-li ertatii a se casatori, de alta parte prin vocatiunea lor obligati fiindu a veni pre tota diu'a in contactu cu familiele si anuma cu populelor lor, comunitatea cele mai scarnave scandale si multe crime. Eca deci causele, pentru cari Ignatius Loyola se decise a funda si a organizat elu insa-si una noua societate de calugari, a caroru vocatiune se fia: a converti pre pagani, a combate si a exterminar pre toti ereticii, a corega moralitatea omenilor si a supune pre tota lumea papie de la Roma. Dara care se fia mediulocul catra scopu! La inceputa Ignatius, ca fostu ostasii si comandante de trupe, si-imaginu lucrul asi, ca domnul Isusu Cristosu ca imperatru alu cerurilor este totu una-data generalissimus preste tote armatele ceresci ale angililor, ca prin urmare aici pre pamentu inca ar trebui se se formeze una armata a lui Cristosu, carei inca se i se dea unu comandante supremu, caruia se fia supusi toti luptatorii. De comandante se denumi elu pre sine-si, era cathedralu seu simburele armatei lu compuse mai antaiu numai din siese insi, adeca Petru Faber, alias Le Febre, nascutu din una comuna de langa Geneva, june inveliatu, agiu la minte, de una imaginatiune feribinte si capace de a se inspira pentru idee mari. Franciscu Xavier, nascutu in Navarra din familia aristocratica, preot si professoru in Parisu. Iacobu Laynez din orasului Almazan in Castilia, june de 21 de ani, seracu, inse inveliatu si energiosu. Al-

sentandu cu asta ocazie si piesa: „Nunta tieranescu si cuiulu in parete”, de V. Alessandri.

Publicul s-a departat si de asta-data forte multumitu, ca-ci sub decursulu representantilor illaritatea si aplausele numai voiau a inceata. Fia-care diletan si-jocai forte bine rolul seu; cu osebire fu aplaudat cu conductoriu Podoaba care, representandu pre Toadoru Boimacila, vornicul satului Cremenea, atrase a supra-si atentiu neintregului publicu. Apoi portarea serioasa a tinerilor, cari au dusu role de fete si tierane, ne facea a cugeta, ca sunt fetitie de pre sate, atatu in vorbe, catu si in fapte.

Unu ospe.

Bocsi'a-montana (Carasiu). 11/23 febr.

(Balu romanescu.) Prin indemnulu si succarsulu unor barbati zelosi si marinimosi s-a arangiatu in comun'a Bocsi'a-montana unu balu nationalu romanu in favorulu fondului scolei gr. or. romane din locu, care balu s'a si tienutu in 18 fauri in sal'a otelului „Cerbula-de auru.” Aceasta intreprindere frumosa fu incoronata de unu succesu preste ascoperire favorabilu, ca-ci pre langa familie romane din locu participara una multime de domni si domne straine si de alte nationalitati. Petrecerea, care a fostu illustrata cu cele mai frumose jocuri nationali, precum „Roman'a”, „Ardelen'a”, „Banatian'a”, etc., a durat pana la cinci ore demaneti'a, candu toti ospetii participantii se desparti multiumiti. Sum'a totala despre incurgerea ofertelor nu s'a facutu inca, dar' nutrimu sperantia ca vomu si multiumiti si indestuliti cu resultatalu venitului curat.

Cu aceasta ocazie nu potem intrelas a nu esprimem onorab. d. proto-jude, St. Antonescu, ca presedinte alu comitetului arangiatoriu, precum si dlui jude communalu Michailu Rusu, cea mai caldurosa multiumita pentru zelulu, si staruinti'a ce au manifestat spre a asetur scopului maretii si salutarui resultatului dorit. Asemenea ni esprimem bucuria, ca comun'a nostra, de unu tempu incoce, face progressu laudabilu.

C. Botosiu, m. p. teologu abs.

VARIETATI.

(Congresul) besericiei romane gr. cat. se apropiu de realizare. Lumin'a dreptului si perseverantia Romanilor gr. c. incepe a resfirsi intunericulu ce se respandise a sup'a besericiei rom. gr. cat. de potintea ierarhia magiara papista sub scutul repausatului complice Eötvös.

— D'in funte credibile intileseramu ca ar' fi solistu de curundu de la Vienn'a, din cabinetul lui imp. resolutiune favorable pentru tinerarea congresului rom. gr. cat. Speram a poti imparatesi acusi sciri mai positive in asta privintia. De altmintrea deputatii rom. d'impreuna cu fruntasii rom. gr. c. de aici voru tieni in dillele acestea consultare a sup'a cestiunii, avandu propusulu de a insiste cu firmitate la guvernul pentru delaturarea definitiva a pedecelor jesuitice de pana acum.

** (Tatea membrilor guvernului francezu.) Thiers numera 74 ani, Dufaure 73, Larcy 65, Favre 62, Leflo 61, Simon 57, Lambrecht 52 si Picard 50. Intre ei au fostu advocati: Thiers (din anul 1820 in Aix), Dufaure, Picard si Larcy.

** (Una nenorocire infricosiata

fonsu Salmeron din Toledo, fetiorandru de 18 ani, bunu filologu. Nic. Alphonsa din Bobadilla in Valenciu, era si bine inveliatu. Sim. Rodriguez din Azevedo in Portugaliu.

Pre acel siese indiyidi Ignatius Loyola i conduse in diu'a de St. Mari'a (15. aug.) 1534 pre delul Montmartre in capell'a suterana, in care se dicea, ca odeniora Dionisius Areopagita ar' fi suferit martiriu, si dupa-ce Petru Faber, care pana atunci din toti siepte insi singuru era preotu hirotonit, sierbi s. liturgia si-i cumineca pre toti, apoi Ignatius Loyola mergandu la altariu, depuse pre s. evangelia juramentu ca va tieni cele trei voturi calugaresci, adeca saraci de buna voia, castitatea si a cultarea orba, adau si apoi si jura, ca va ramane pre tota vieta sa cavaleru alu lui Isusu si alu Mariei, ca va lupta totu-de-un'a pentru beseric'a romana si pentru pap'a, cum si ca-si va pune vieta pentru propaganda credintei romano-catolice. Dupa acest'a strigata: „Ad majorem Dei gloriam!” apoi luu acel'a-si juramentu de la cei siese colegi ai ssei. Tota diu'a remasera in capella in gesunchi, fara mancare si beutura. In fine, mai inainte de a se departa, Ignatius scrise pre altariu trei litere: J. H. S., adeca: Jesus Hominum Salvator.

Acestu-a fu inceputul societatii numite a iesitilor. In prima-vera din anul 1535 Ignatius Loyola trecu din Parisu la Spania spre a reguli mai multe afaceri familiare; era dupa-ce si-finira studiul consocii sei mai teneri, adeca in an. 1537, trecu cu toti la Venetia, cu scopu de a se imbarca de acolo pentru Palestina, unde in calitate de missionari seu apostoli era se se si apuse de creștinara mohamedanilor. Pana in acestu anu numerulu loru se mai adause cu alti siese insi,

pre calea ferata.) D'in Newyork se scrie diuariul „Frankfurter Zeitung,” cu datul 9. fauru, urmatoru intemplare teribila: „In noptea de 6. spre 7. fauru se intempla in apropiarea de la Poughkeepsie (provincie Newyork) una nenorocire pre calea ferata, care pana acum a nu mai are parechia in acesta tiera binecuvantata asemenea nenorociri. Era cam pre la 10 ore si diumetru de noptea, candu una trasura cu mărfuri, constatatoria din 30 vagene si incarcata cu petroleu, trecu pre la statiunea Newhamburg spre Newyork. In una distantia mica de la statiune unu vagonu esti din sina, si conductorul trasurei nu observa acest'a mai de tempur, ci numai dupa-ce trasur a ajuns pre podula de la „Wappingers Creek.” Aici i paru ca trasurei i lipseste ceva, si i dede potere noua, eliberandu eu totulu vaporulu. Efectul fu ca vagonul, care era degiata din sina, fu aruncat pre cealalta sina. In momentul acestu-a veni de catra Newyork trasur'a personala accelerata cu una rapiediune mare. Conducatorul acestui trasur vediu vagonul sfandu pre sinea lui, inse neci una potere omeneasca nu mai potea impiedecat lovirea, si trasur'a expresa mersu cu tota poterea a sup'a vagonului incarcat cu pretoleu ne-rafinat. Una lovire teribila, dupa acea una flacara pana la ceriu si, in fine, una explosiune infricosiata — fu opera unui momentu! Dupa una secunda urma una tresnetu nouu, podulu celu de lenjii se rupe, si tota trasur'a personala cade in fluviu celu inghitiatu d'impreuna cu vagonul care ardea cu flacare! Mai bine de cinci-dieci de omeni, cari cadeau in fluviu din una inaltime de 200 urme, implura aerulu cu unu stigetu infioritoru; dupa acea urma unu tresnetu si una suieratura ca si candu se amesteca apa cu focu, si apoi se facu linisice. Dupa putine minute, toti pasagerii din trasur'a personala si-au datu sufletul. In 7. fauru, demaneti'a, se scosera din apa cadavrele nefericitilor, cari erau forte reu trunchiate, ca-ci nu numai caderea in adunare si pre ghiacia a avutu unu efectu infioritoru, ci si oleulu arditoriu a lasatu urmele sale pre corpurile acestor nenorociti, asi este unele tetie au fostu cu totulu petrificate. Trei-dieci si trei cadavre din salonul vagonului de dormit, cari jaceau imbracisate cate doua la oalta offerau unu prospectu intru adeveru teribilu. Mai multe femei erau forte frumosu imbrilate si acoperite cu juvele. Alti pasageri sunt atatu de tare arsi, in catu nu li se mai potu cunoce fetiele. Toti nenorocitii aparțin clasei avute, intre cari se afla si redactorele diuariului „Cleveland Herald”, precum si unu prentu marmonu cu doue femei.

** (+ Necrologu.) Ioane Brotea, proprietari si membru alu comunitati sabiane, a repausata, dupa grele si lungi suferinti, marti in 26. ianuarie a. c. in etate de 52 de ani. Ossamentele repausatului s-au ingropat joi in 27. ianuarie, la 1 ora dupa media-di, in cintirimulu gr. orien. din Resinari. Fia-i ostenele binecuvantate, tiner'a usiora si memor'a eterna!

** (Bismarck si Favre.) Cu ocaziunea negocierilor intre Bismarck si Favre, cestu din urma lui condeul in mana spre a formulat in scrisu conditiunile statutorite si inceputa a scrie: „Intre Majestatea Sa Vilhelmu-regale... dar' nu apucat se scrie nice una litera mai departe, ca-ci Bismarck lu-intrerupse indata cu cuvintele: „Me rog de iertare, de acum inainte nu se mai scrie „regale”, ci „imperatul”; — speru, ca Dta nu vei face difficultati in acesta privintia... „Nici-decatu nu, respusne Favre, „mie totu un'a mi-e este, ori ca scriu Tiaru, „Sultannu, ori Asia?” Bismarck inse, pre care nu-lu pre magul acestu respunsu, observa, ca d'insulu nu glumesca, ci totu ce a

in catu acum erau cu totii trei-spre-dieci. Intr'acea erupse una guera cumplita intre venetiani si turci asi, in catu de caletori a la Palestina nu mai potea fi vorba. De-o-camdata Ignatius Loyola impartii pre ostasii sei pre la ospitale in Venetia si in alte cetati ale Italiei, comitendum-le ca totu in acel tempu se tinea si predice in publicu, care in ce limb'a pota. Inse era-si o patra cu preotii, de la cari avura a suferi multu, pentru ca se amestecau in profesiunea loru. Vadiandu Ignatius Loyola, ca neci poate merge intre pagani, neci poate mustre si injure pre omeni pentru blasphemate loru asi, precum i placea lui, inca neci dupa ce apucat a se hirotoni de preotu cu toti adjutantii sei, in toamna an. 1537 i conchiamat pre toti la Vicentia spre a se consultat cu ei despre ceea ce aveau se faca dinsii mai departe. Decisinua fu asi: Daca nu ne potem apucat in acestea tempuri de convertirea mohamedanilor, se mergem la Roma, se spunem sanctului parente, ca suntem decisi a intrat in sierbithulu dinsului si a-i recrutat una este intrate de missionari, cu care se trantim la pamentu pre toti creticii si pre toti adversarii si inimicu scaunului Romei.

In Octobre 1538 jun'a compania a iesuitilor ajunse la Roma, undesimidiu-locira audientia la pap'a Paulu III. De si Loyola sciu se-si cascige in Rom'a indata la inceputul cati-va patroni mari, de si ide'a si planulu lui placu pe atatu de multu, catu la una ocazie dixe: Digitus Dei est hic, totu-si intempini d'in alte parti greutati cu atatu mai mari, cu catu ideele reformatiunei protestantice au fostu petrunsi si in Italia in mai multe clase de omeni. Asi se intempla, ca statutele societatii fundate de Ignatius Loyola se confirmara abi in 27. Sept. 1540. (Va urma.)

vorbitor este seriosu. „Tota ce se vorbesce si se face aici“, replică Favre, „este forte seriosu, si in deplina seriositate sum gat'a a pune pre papiru tote titlurile, cari doresci se le adaugi la numele saueranului Diale.“ — Acăsta istoriora ni-o comunica diuariulu „Alsaci'a si Lotaringia“ si, de-si nu se pare a fi tocmai adeverata, dar' e bine-nimerita.

** (Una victima a arbitriului.) In comunitatea Belintiu, in Banatu, s'a intemplatu in dilele acestea urmatorul casu oribilu, pre care lu-comunicamu astu-feliu, precum lu-deserie diuariulu de Timisiora; „Oficiul pretorial d'in tactulu Hodosiu a ordonat de mai multe ori esecutiunea contr'a lui Trifu Demianu, locitoriu in Belintiu, d'in cau'a unor detorie. Cu ocaziunea unei esecutiuni, Trifu Demianu ascunse obiectele secuestrate, despre care impreguijare officiul tractuale incunoscintia tribunalulu criminalu comitatensu. Dar' mai inainte de ce tribunalulu criminalu ar' fi decisul ce-va in acăsta privintia, judele tractuale se incercă de nou a-si esecută ordinulu, si vră se iie de la Trifu Demianu duoi cai, pre cari i afise la dinsulu a-casa. — Fetiorulu lui Trifu inse, Partenie Demianu, care se afă in porta, candu judele, perceptorul, jurati comunalii si pleiesii armati intrara in cas'a lui Trifu, se oppuse la acăsta incercare, sub cuventu că caii sunt ai săi, elu i-a cumpăratu cu banii săi de servituu. De aici s'a escatu mai multe vorbe, si făra multa ceremonia, la mandatul judeului comunalu, pleiesii puscăre pre Partenie, care indata si cadiu mortu. Judele tractuale, in locu ca să suspindă indata pre judele comunalu si să aresteze pre pleiesi, arestă pre rudenile si vecinii impuscatului, si elu insu-si, spariatu de multimea cea mare si infuriata a poporului ce se adună la spectaclu, alergă la Lugosiu, ca să-si procure ajutoriu militariu. Ajutoriul militariu i si veni, intr'acestea inse, vice-comitele Ormăs. fiindu in sciintiatu pre cale telegrafica, sosi indata in facia localui, tramise mai antâi succursulu militariu de unde a fostu venit si incepă apoi investigatiunea. — Vice-comitele elibera mai antâi d'in inchisore pre rudenile si vecinii omoritului, suspendă pre judele comunalu, bagă apoi in fere (catene) pre pleiesi si i arrestă. In diu'a urmatoria a aleșu antistia comunală nouă, după placulu comunităti si, lasandu la una parte pre judele tractualu, in creditintă pre altulu cu conducearea investigatiunii criminale.

** (Pre linia ferată Oradea-Mare-Clausiu) s'a aprinsu in noptea de 25 spre 26 fauru unu vagonu de clasa a II. D'in norocire inse focula s'a stinsu mai inainte de a luă dimensiuni mai mari.

Consemnatuinea Contribuirilor

spre ajutorarea materiale a „Federatiunii.“

D'in Fagarasiu prin D. Vicariu Ionu Antonelli, de la Dsa 5 fl. DD. Samuil Radu, Ionu Stoica, Teofila Francu, G. Mohanu, Nicolau Receiu, Gremoiu, Bucuru Negrilla, Vasiliu Popu, Samuil Ganea, I. Ratiu, Ionu Grama, Ionu Florea, Alutanu, Ard... (nedescrabilu) căte 1 fl., Ionu Romanu advocat 3 fl., Siulutiu 2 fl., Ionu Ciutea 1 fl. 20 cr. — Petru Popu, Nicolau Garoiu, Grigoriu Negrea, Nicolau Cipu, Ionu Gogonea, Giorgiu Popu, Drolea, Isidoru Bunea, Negrea, Botezaru, Giorgiu Cliseriu, Iosifu Poparadu, Nicolau Poparadu, căte 50 cr. Antoniu Cosma 30 cr. Sum'a 33 fl. v. a.

D'in Nasaudu 65 fl. venitulu curatul de la balulu tie-nutu in 22. ianuarie, a. c. (La insarcinarea comitetului arangiatoru, d. Dr. Constantiniu Moisilu).

D'in Brasovu D. Constantiniu Poppas, comerciant 5 fl. v. a.

D'in Glodu D. Clemente Hossu 3 fl. v. a.

D. Ionu Romanu locut. prim. imp. reg. in Reg. 51, in Olomutiu (Moravia) 2 fl. v. a.

D'in Halmagiu, prin D. Elia Baltescu, not. si jurassor, comit. de la Dsa 1 fl. 60 cr. DD. Nicolau Costina, invetitoriu, Ierominu Moga, advocat, Alessandru Moldovanu, comere., Petru Birta, preaut rom. căte 1 fl. Michailu Nicula, Toma Banciu, I. Costina, Mocica Demitriu, căte 50 cr. n. Moise Costa, preaut, 30 cr. Massimu Tontia, Nicolau Banciu, Antoniu Moraria, Serafim Jula, preaut, rom., căte 20 cr. Vincentiu Popescu, Pasca Golea, Teodora Scioiu, Demitriu Golea, Ionu Scioiu, Ionu Moga, comere., Adamu Romanu, Ionu Dereu, primariu comunalu, Ionu Mocica, Iovu Dereu, Iosifu Dereu, primariu comunalu, Teodoru Dereu, Massimu Popescu, căte 10 cr. Sum'a 10 fl. v. a.

Sciri electrice.

Bordeaux, 27. febr. Diuariulu „Séicle“ cere respingerea pacii umilitorie. „Moniteur“ comunica, că maresialulu Vaillant a primitu concesiunea de a se reîntorce in Francia.

Venea, 28. fauru. Guvernulu spaniolu a esilat pre principale de Montpensier pre insulele baleare, d'in cau'a că a refusat juramentul de fidelitate pentru regele Amadeu, unu juramentu, care se cere de la toti oficerii armatei spaniole;

principalele tiene de superfluu acestu juramentu, de-ora-ce s'a fostu alaturatul de la inceputu revolutiunei si a joratu pre constitutiune.

Venea, 28. fauru. Clubulu polonilor a decis a presintă resolutiunea galiciană in un'a d'in siedintiele cele mai de aproape a camerei reprezentantilor.

Venea, 28. fauru. „N. fr. Presse“ comunica d'in Bordeaux eu datulu 27. fauru: Thiers si cei-a lanti membri ai comisiunii pentru negociarea pacii voru sosi aici mane inainte de me dia-di. — Se confirmă, că Cochin va fi numit consulu in Rom'a.

Bordeaux, 27. fauru. Una proclamatiune subscrisa de Victor Hugo, Ludovicu Blanc si de alti 30 deputati republicani dice: Noi privim de la inceputu de nulla si nevalide tote actele si convintiunile, precum si veri-ce votare si plebiscitu, prin cari s'ar' promite vre una cessione territoriala; republic'a promite alsacianilor si lotaringianilor reclamare perpetua.

Bordeaux, 28. fauru. Una scire d'in Parisu a diuariului „Etoile belge“ dice, că in noptea de 26 spre 27 februarie s'a datu semnu la unu marșu generalu, si că tota gard'a natiunale a estu afară inarmata, spre a se oppune intrării prusianilor in Parisu. Prusianii au de cugetu a intră in Parisu mercuri in 1 martiu. Evenimente triste si doreroase potu inca să urmeze.

Florenta, 28. febr. Scirile ce sosescu d'in Tunisu spunu, că colonia italiana de acolo ar' fi convinsa, că differencele cu Itali'a se potu complană in unu modu favorabilu numai daca vre-o căte-va naie de resbelu italiene se voru aretă in portulu (limanulu) tunesicu.

Bordeaux, 28. febr. Thiers d'impreuna cu cei-lanti membri ai comisiunii au sositu aici la 2 ore după media-di si au mersu de-a-dreptulu in biuroulu Adunării natiunale. Aici s'a decisul a se desbate conditiunile in siedintă publică. — Lefranc raportă in numele comisiunii de 15 de spre negociaři si resultatulu casegitu.

Venea 1. martiu. „N. Fr. Pr.“ publica unu telegramu d'in Parisu, de la 27 fauru, care anuncia: Picard a incunoscintiatu prin una proclamatiune, că in urm'a concessiunei intrării prusianilor in Parisu, Belfortul va ramane la Francia. — „Monitoriul“ apeleaza la patriotismulu parisionilor pentru sustinerea linisctei. — Truppe regulate au să sustina ordinea la intrarea prusianilor facia cu gard'a natiunale, cu tote acestea in se porta mare grige, că se va intemplă una collisiune intre truppe si gard'a natiunale. Nemții voru intră in Parisu in 1 martiu, dar' nu voru inră mai multi de 30.000 fetiori — Dupa ratificarea preliminarilor de pace d'in partea adunării natiunale, prusianii voru curaſi indata Parisulu. — In cursulu celor trei ani, in cari are să se solveasca desdaunarea resbelului, ramanu 50.000 fetiori truppe germane in Champagne.

Londonu, 1. martiu. „Times“ dice, că in Parisu domesce una irritatiune nedescriptibile. Stradele sunt pline de omeni armati, cari vră se săi resbune a supră imperatului, a prusianilor si a tradatorilor. — Tote diurnalele simpatizeaza cu Francia. „Times“ vede in conditiunile pacii de acum numai basea unui armistitii ce are să premerga resbunării. — Totu acestu diuariu aduce una scire d'in Versaila de la 27. fauru, carea dice, că fortaretiele Longwy si Thionville se anecteza la Germania, er' Nancy, Luneville si cele-lalte fortaretie nordice remanu francese.

Venea, 1. martiu. La sortirea de astă di a losurilor d'in 1864 s'a trasu urmatorile serie si numeri: Seria 3261 nr. 26 casciga 200.000 fl., seria 1092 nr. 86 casciga 50.000 fl., ser. 3755 nr. 89 casciga 15.000 fl., ser. 3261 nr. 78 casciga 10.000 fl.; cele-a-lalte serie sunt: 330, 700, 2168, 2896, 3003.

Londonu, 28. febr. Diuariulu „Daily News“ dice: Germania comite una eroare politica, pretindindu de la Francia denariul celu d'in urma si constringandu lumea a simpatiză cu imicul său; Metz-ulu va fi deviz'a patriotismului francesu. — „Standard“ spera, că guvernul anglosax nu va urmă neci decâtuna una politica de participare la una astu-feliu de umilire terribila a aliatului Angliei de ordinora, si nu vede in conditiunile de pace nici una urma de moderare, ce s'ar' potă atribui Angliei.

Venea, 1. mart. La 10 ore inaintate de media-di intă in Parisu corpulu 11. de armata — 30.000 fetiori si 96 tunuri — cu standarde si musica sunatoria. — Stieber intră ieri in Parisu cu politia campestra. La media di voru

intră in cetate principale de corona, duces Coburg si marele-duce de Mecklenburg, era si imperatulu, regele Württembergie, principii, F mark si Moltke.

Bordeaux, 1. mart. Thiers dice in dinti'a de ieri a adunării natiunale: Amu prim doreros'a missiune, ni-amu incordatul tote poti si cu parere de reu presintămu projectul de la spre pertratare urgente. — Projectul su Adunarea natiunala, accomodandu-se necessitii pentru care nu primește neci una responsabilitate, a subscrisu in 26. fauru 1871, Versaila, urmatorile preliminarie de pace. (Thiers trebuia să intrerumpă acă si să părescă si fiindu-i reu.) Barthélémy cetece urmatorile preliminarie: 1) Cedarea a cinci-a parte d'in Loiringia cu Metz si Thionville, si a Alsaciei si Belfort. 2) Una desdaunare de resbelu in su de cinci miliarde d'intre cari unu miliardu să se refuesca in anul 1871, era restul in cusu de trei ani. 3) Retragerea urmeza după răcarea convențiilor, candu apoi truppele nemțiesci se retragă in intrulu Parisului si d'in departamentele vestice, era retragerea d'in depărtamentele ostice va urmă cu incetul, si de mesură solvirei desdaunării de resbelu. — Didiu'a ratificări se voru solvi după sum'a refuză cinci perante. 5) Truppele nemțiesci se absențu de la recuizitioni si voru fi susținute pre sele Franciei. 6) Poporatiunei d'in tienuturile anuale se va dă unu terminu pentru a-si alege natiunalitatea. 7) Prisonierii se voru estradă fară tardfare. 8) Negociatiunile definitive a supră pără se voru intemplă in Brussel'a. 9) Administrarea deparmentelor ocupate se va concrede funcților francesi, supusi siefilor nemțiesci corpori.

Bordeaux, 1. martiu. (Adunarea natiunala.) Dupa cetea convențiunii, Barthélémy cetece documentul relativ la intrarea nemților in Parisu. Ambele părți si rezerva dreptul reuvenită la armistitii incepându de la 3. marti si cu trei dile inainte de reinceperea ostilităților. La cererea deputilor alsacianii, Barthélémy cetece noile confinie. — Pre langa tota opusenie mai multor oratori, adunarea adopta urgența proiectului. Thiers propune ca biourourile să se trunesca pre séra. — Siedintă publica se va tine mană la media-di.

Bordeaux, 1. mart. D'in toti comisarii la Parisu s'a formatu una comisiune pentru examinarea preliminarilor de pace. Un trezura sătăgată a duce la Parisu decisiunile adunării natiunale. Guvernul va luă tote măsuri pentru stramutarea guvernului si a adunării natiunale de la Bordeaux la Parisu. — Siedintă adunării natiunale s'a deschis la 1 ora; pretotdea domnia iritatiune mare; cele mai multe dame de pre galera erău imbatcate in doliu. Reatorul Victor Lefranc citește raportul si apoi comisiunea propune cu unanimitate primirea stramutata a preliminarilor de pace. — Lefranc accentua, că negociařii au facutu totu ce li-a stat in potinta; trebuie să se iee in consideratiune posibilitatea Parisului si amenintările imicului; ora Franciei este neatacata (Protestari in stanga) si vorba de a pune stavila invasionei. Pre venitoru vomu scă repară perderile de acum, nu ni vomu mai luă refugiu la cesarismu. Un resistintia ulterioara este in momentul prezintă in possibile, ea ar' fi numai spre stricatiunea Franciei. In fine Lefranc declară, că abstinearea de la viata ar' fi apostasia, si ar' însemnată a se retrage de la responsabilitate si detorintia.

Bordeaux, 1. martiu. noptea. Adunarea natiunala primă ratificarea preliminarilor de pace cu 54 contre 107 voturi.

Constantinopol, 2. mart. Comisiunea danubiana s'a concretizat definitivu comisiunei litorale; poterile nu s'a potutu uni in Londonu. — Revolutiunea d'in Irak ie dimensiunii totu mai mari.

Borsa de Viena de la 1. martiu 1871.

5% metall.	59.20	Londra	124.15
Imprum. nat.	68.30	Argintu	122.15
Sorti d'in 1860	95.20	Galbenu	5.83
Act. de banca	725.—	Napoleond'or	9.89%
Act. inst. cred.	252.20		

Propriet., edit. si red. respundet.: ALES. ROMANU